

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
---------------------	----

CZĘŚĆ PIERWSZA Ogólna

Rozdział 1

Charakterystyka ogólna prawa pracy	19
1. Pojęcie prawa pracy	19
2. Przedmiot prawa pracy	20
3. Geneza prawa pracy	22
4. Systematyka prawa pracy	24
5. Właściwości prawa pracy	25
6. Funkcje prawa pracy	26
7. Prawo pracy jako odrębna gałąź prawa	28

Rozdział 2

Zasady prawa pracy	29
1. Pojęcie zasad prawa w teorii prawa	29
1.1. Zasady normatywne	29
1.2. Zasady (reguły) w ujęciu postulatycznym	30
2. Pojęcie i funkcje zasad prawa pracy	30
3. Katalogi zasad prawa pracy	31
3.1. Uwagi ogólne	31
3.2. Zasady indywidualnego prawa pracy	32
3.3. Zasady zbiorowego prawa pracy	35

Rozdział 3

Źródła prawa pracy	40
1. Pojęcie i katalog źródeł prawa pracy	40
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej	41
3. Międzynarodowe źródła prawa pracy	41
4. Kodeks pracy	43
5. Ustawy	44
6. Pragmatyki służbowe	44
7. Rozporządzenia wykonawcze do ustaw	45
8. Źródła autonomiczne	46
8.1. Układy zbiorowe pracy	46
8.2. Porozumienia zbiorowe	47

8.3. Pakty socjalne	49
8.4. Regulaminy	50
8.5. Statuty	52
9. Prawo Unii Europejskiej	53
10. Stosowanie przepisów kodeksu cywilnego do stosunku pracy	54

CZĘŚĆ DRUGA

Prawo stosunku pracy

Rozdział 4

Stosunek pracy	59
1. Pojęcie i podstawy nawiązania stosunku pracy	59
2. Pracownik	60
3. Pracodawca	60
4. Przejście zakładu pracy na innego pracodawcę	61
5. Ochrona danych osobowych pracowników	62

Rozdział 5

Elastyczne i nietypowe formy zatrudnienia	64
1. Uwagi ogólne	64
2. Praca tymczasowa	64
3. Telepraca	66

Rozdział 6

Równe traktowanie i niedyskryminacja w zatrudnieniu	70
1. Zasada równego traktowania w zatrudnieniu	70
2. Zakaz dyskryminacji	70
3. Molestowanie	71
4. Działania nienaruszające zasady równego traktowania w zatrudnieniu	72
5. Prawo do równego traktowania w zakresie wynagrodzenia za pracę	73
6. Obowiązek informacyjny pracodawcy	73
7. Roszczenia przysługujące osobie, wobec której została naruszona zasada równego traktowania w zatrudnieniu	73

Rozdział 7

Umowne stosunki pracy. Powstanie, treść i rodzaje umów o pracę	75
1. Pojęcie umowy o pracę	75
2. Zawarcie i forma umowy o pracę	75
3. Treść umowy o pracę	76
4. Klauzule autonomiczne	77
5. Rodzaje umów o pracę	78

Rozdział 8

Zmiana treści umownego stosunku pracy	81
1. Porozumienie zmieniające	81
2. Wypowiedzenie zmieniające warunki pracy i płacy	81
3. Czasowe powierzenie innej pracy	82
4. Przeniesienie do innej pracy	82
5. Zmiany normatywne wpływające na zmianę treści umowy o pracę	83

Rozdział 9

Ustanie umownego stosunku pracy	85
1. Uwagi ogólne.....	85
2. Forma rozwiązywania umowy	86
3. Okres i termin wypowiedzenia.....	86
3.1. Pojęcie	86
3.2. Wydłużenie okresu wypowiedzenia	88
3.3. Skrócenie okresu wypowiedzenia	88
4. Rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron	89
5. Wypowiedzenie umowy o pracę przez pracodawcę	89
5.1. Uwagi ogólne	89
5.2. Wypowiedzenie umowy na czas nieokreślony	90
5.3. Przyczyny wypowiedzenia.....	90
5.4. Wypowiedzenie umowy na czas określony	92
5.5. Wypowiedzenie umowy na okres próbny	93
5.6. Sposób złożenia oświadczenia woli.....	93
6. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę	93
7. Wypowiedzenie umowy o pracę przez pracownika	95
8. Rozwiązanie umowy o pracę za uprzedzeniem pracownika.....	95
9. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika.....	95
10. Rozwiązanie umowy o pracę w wyniku wypowiedzenia warunków pracy i płacy.....	96
11. Powszechna ochrona trwałości stosunku pracy	96
12. Zakazy i ograniczenia rozwiązywania umowy o pracę (szczególna ochrona trwałości stosunku pracy).....	97
13. Roszczenia pracownika z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony	97
13.1. Roszczenia o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia, o przywrócenie do pracy i odszkodowanie	97
13.2. Roszczenie o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy	105
14. Roszczenia pracownika z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas określony, umowy na okres próbny i umowy zawartej na czas wykonania określonej pracy.....	106
15. Roszczenia pracownika z tytułu wadliwego rozwiązania bez wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony	106
16. Roszczenia pracownika z tytułu wadliwego rozwiązania bez wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas określony i umowy zawartej na czas wykonania określonej pracy	107
17. Roszczenia pracodawcy z tytułu nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika.....	107
18. Wygaśnięcie umowy o pracę.....	108

Rozdział 10

Zwolnienia z przyczyn niedotyczących pracownika (zwolnienia grupowe)	109
1. Pojęcie zwolnienia grupowego.....	109
2. Procedura zwolnienia grupowego.....	110

3. Konsultacje z przedstawicielami pracowników	111
4. Porozumienie (regulamin) w sprawie zwolnień grupowych.....	111
5. Kryteria doboru pracowników do zwolnienia	112
6. Uchylenie szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy	113
7. Zwolnienia grupowe z powodu upadłości lub likwidacji pracodawcy	114
8. Odprawa pieniężna.....	114
9. Roszczenie o ponowne nawiązanie stosunku pracy	115
10. Zwolnienia indywidualne a stosowanie ustawy	115
Rozdział 11	
Pozazumowne stosunki pracy	116
1. Stosunek pracy na podstawie mianowania.....	116
2. Stosunek pracy na podstawie powołania.....	117
3. Stosunek pracy na podstawie wyboru.....	118
Rozdział 12	
Obowiązki stron stosunku pracy	120
1. Źródła obowiązków.....	120
2. Obowiązki pracodawcy	120
2.1. Katalog obowiązków	120
2.2. Obowiązek przeciwdziałania mobbingowi.....	122
2.3. Obowiązek wydania świadectwa pracy	123
3. Obowiązki pracownika.....	126
4. Kwalifikacje zawodowe pracowników	128
Rozdział 13	
Odpowiedzialność porządkowa i dyscyplinarna pracownika	130
1. Odpowiedzialność porządkowa	130
1.1. Kary porządkowe	131
1.2. Procedura nakładania kary porządkowej	131
2. Odpowiedzialność dyscyplinarna	133
Rozdział 14	
Odpowiedzialność materialna stron stosunku pracy	136
1. Odpowiedzialność materialna pracownika	136
1.1. Odpowiedzialność materialna na zasadach ogólnych.....	137
1.2. Odpowiedzialność materialna za mienie powierzone pracownikowi z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się	138
1.3. Wspólna odpowiedzialność materialna za powierzone mienie	138
1.4. Podsumowanie.....	139
2. Odpowiedzialność materialna pracodawcy.....	139
Rozdział 15	
Odpowiedzialność za wykroczenia i przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową.....	141
1. Odpowiedzialność karna pracodawcy.....	141
2. Odpowiedzialność karnoadministracyjna	143

Rozdział 16	
Czas pracy	145
1. Pojęcia i instytucje dotyczące czasu pracy.....	145
2. Okresy wliczane i niewliczane do czasu pracy.....	151
3. Systemy czasu pracy	153
4. Okresy odpoczynku od pracy	155
5. Praca w dni wolne od pracy.....	156
6. Praca w godzinach nadliczbowych.....	159
7. Praca w godzinach nadliczbowych osób na stanowiskach kierowniczych	161
8. Ewidencja czasu pracy.....	162
Rozdział 17	
Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia związane z pracą	163
1. Pojęcie wynagrodzenia za pracę	163
2. Składniki wynagrodzenia za pracę.....	164
2.1. Wynagrodzenie zasadnicze.....	164
2.2. Składniki dodatkowe	165
2.3. Świadczenia pieniężne niezaliczane do wynagrodzenia za pracę.....	166
3. Wynagrodzenie za czas niewykonywania pracy.....	166
3.1. Wynagrodzenie za przestój.....	167
4. Podstawy prawne kształtowania wynagrodzenia za pracę.....	167
5. Ochrona wynagrodzenia za pracę.....	168
6. Wynagrodzenie minimalne.....	171
6.1. Ustalanie wysokości wynagrodzenia minimalnego	171
6.2. Wysokość wynagrodzenia minimalnego	172
Rozdział 18	
Ochrona roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy	173
1. Podstawy prawne ochrony	173
2. Zakres przedmiotowy i podmiotowy ustawy.....	173
3. Zakres roszczeń pracowniczych zaspokajanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	174
Rozdział 19	
Urlopy wypoczynkowe, bezpłatne i okolicznościowe	176
1. Urlopy wypoczynkowe	176
1.1. Nabycie prawa do urlopu wypoczynkowego	176
1.2. Wymiar urlopu wypoczynkowego	177
1.3. Zasady udzielania urlopu wypoczynkowego	178
1.4. Udzielanie urlopu przez pracodawcę	180
1.5. Urlop na żądanie	182
1.6. Wynagrodzenie i ekwiwalent za niewykorzystany urlop	182
2. Urlopy bezpłatne	183
3. Urlopy okolicznościowe	184
Rozdział 20	
Ochrona pracy. Bezpieczeństwo i higiena pracy	185
1. Ochrona pracy.....	185
2. Bezpieczeństwo i higiena pracy	186

2.1. Podstawowe obowiązki pracodawców	186
2.2. Podstawowe obowiązki osób kierujących pracownikami	188
2.3. Podstawowe obowiązki pracowników.....	188
2.4. Prawa pracowników dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	189
2.5. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	189
2.6. Komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	190
2.7. Uprawnienia związków zawodowych	190

Rozdział 21

Ochrona rodzicielstwa	191
1. Wprowadzenie	191
2. Zakaz zatrudniania kobiet przy pracach wzbronionych	191
3. Ochrona trwałości stosunku pracy oraz warunków pracy i płacy	192
4. Ochrona kobiet w ciąży	192
5. Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem	192
5.1. Źródła prawa	192
5.2. Ograniczenia w zakresie zatrudniania pracowników wychowujących dzieci	193
5.3. Rodzaje urlopów rodzicielskich	193
5.4. Urlop macierzyński	193
5.5. Urlop ojcowski	195
5.6. Dodatkowy urlop macierzyński	195
5.7. Dodatkowy urlop ojcowski	196
5.8. Urlop rodzicielski	196
5.9. Urlop adopcyjny	198
5.10. Dodatkowy urlop adopcyjny	198
5.11. Urlop wychowawczy	199
5.12. Pozostałe uprawnienia pracownika związane z rodzicielstwem	201

Rozdział 22

Zatrudnianie młodocianych i dzieci	202
1. Zatrudnianie młodocianych	202
1.1. Źródła prawa i cel przepisów ochronnych	202
1.2. Definicja młodocianego	202
1.3. Podstawy i warunki zatrudnienia młodocianych	202
1.4. Zakazy i ograniczenia w zatrudnianiu młodocianych	205
1.5. Urlopy	205
1.6. Wymiar i rozkład czasu pracy pracowników młodocianych	205
2. Wykonywanie pracy lub innych zajęć zarobkowych przez dzieci	206

Rozdział 23

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	208
1. Wypadki przy pracy	208
1.1. Pojęcie wypadku przy pracy	208
1.2. Postępowanie w związku z zaistnieniem wypadku	210
2. Choroby zawodowe	212

2.1. Pojęcie choroby zawodowej.....	212
2.2. Stwierdzanie choroby zawodowej	213
3. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	213

CZĘŚĆ TRZECIA

Prawo indywidualnych sporów pracy (procesowe prawo pracy)

Rozdział 24

Przedawnienie roszczeń ze stosunku pracy	217
1. Przedawnienie.....	217
2. Terminy zawite	218
3. Terminy podobne do terminów zawitych	218

Rozdział 25

Rozpatrywanie sporów indywidualnych w sprawach z zakresu prawa pracy	220
1. Sądy pracy.....	220
1.1. Sprawy rozpoznawane przez sądy pracy	220
1.2. Właściwość miejscowa.....	221
1.3. Właściwość rzeczowa.....	221
2. Zasady postępowania przed sądem pracy	222
2.1. Zasada szczególnej ochrony interesów pracownika	222
2.2. Zasada ograniczonego formalizmu procesowego	223
2.3. Zasada szybkości postępowania	223
2.4. Zasada ugodowego załatwiania sporów	224
2.5. Zasada ograniczonej odpłatności.....	224
3. Sądy polubowne i komisje pojednawcze	224

CZĘŚĆ CZWARTA

Zbiorowe prawo pracy

Rozdział 26

Związki zawodowe	227
1. Wstęp.....	227
2. Wolności związkowe	228
3. Prawo koalicji	228
4. Struktura związku zawodowego	229
5. Utworzenie i rozwiązywanie związku zawodowego	230
6. Zadania związków zawodowych.....	231
7. Uprawnienia związków zawodowych.....	231
7.1. Uprawnienia na szczeblu ogólnopolskim	232
7.2. Uprawnienia na szczeblu zakładowym.....	232
8. Uprawnienia działaczy związkowych.....	234
9. Obowiązki pracodawcy w związku z funkcjonowaniem w zakładzie pracy związków zawodowych	237

Rozdział 27	
Organizacje pracodawców	238
1. Wstęp.....	238
2. Tworzenie organizacji pracodawców	239
3. Uprawnienia organizacji pracodawców	241
Rozdział 28	
Spory zbiorowe	242
1. Uwagi ogólne.....	242
2. Reguły prowadzenia sporu zbiorowego.....	243
3. Etapy sporu zbiorowego.....	243
4. Strajk i inne akcje protestacyjne.....	245
Rozdział 29	
Układy zbiorowe pracy	246
1. Wstęp.....	246
2. Swoboda układowa	246
3. Strony układu	247
4. Sposób zawierania układu	248
5. Treść i budowa układu	250
6. Zmiana postanowień układu.....	252
7. Ustanie obowiązywania układu.....	252
Rozdział 30	
Partycypacja pracownicza i rady pracowników	254
1. Partycypacja pracownicza	254
2. Rady pracowników.....	255
Rozdział 31	
Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	258
1. Wstęp.....	258
2. Tworzenie funduszu.....	259
3. Odpis na fundusz socjalny.....	259
4. Gospodarowanie środkami funduszu.....	260

CZĘŚĆ PIĄTA

Bezrobocie oraz nadzór nad warunkami pracy

Rozdział 32	
Problematyka prawna bezrobocia	265
1. Wstęp.....	265
2. Pojęcie bezrobotnego.....	266
3. Świadczenia dla bezrobotnych.....	268
Rozdział 33	
Nadzór i kontrola przestrzegania prawa pracy.....	270
1. Państwowa Inspekcja Pracy	270
2. Społeczna inspekcja pracy.....	273
Wykaz aktów prawnych	275